

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
 Олена ЖАРУН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи біржової діяльності»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань: Уманський НУС, 2024. 16 с.

Розробник: к.е.н., доцент Жарун О.В.

Олена ЖАРУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 року №1

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(Сергій СОКОЛЮК)

(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня 2024 року

Голова (Руслан МУДРАК)

(підпис)

«08» серпня 2024 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>076 «Підприємництво та торгівля»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й(1-й)	5-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		6-й(2-й)	9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції	
		36 год.	4
		Практичні, семінарські	
		34 год.	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		50 год.	112 год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: екзамен			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни — вивчення організаційно-економічних засад діяльності бірж, як основного елементу інфраструктури ринку, отримання студентами необхідних теоретичних знань та набуття практичних навичок з організації біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій. **Предмет вивчення у дисципліні:** біржова діяльність в еволюційному розвитку.

Завданнями вивчення “Основ біржової діяльності” є опрацювання механізму функціонування системи бірж в країнах з розвинутою ринковою економікою та особливостей його розбудови і діяльності в нашій країні. Освоєння положень курсу дає можливість майбутньому фахівцеві сформувати цілісну систему теоретичних знань та практичних навичок.

Вивчення даної дисципліни базується на попередньому освоєнні таких нормативних дисциплін як “Основи підприємництва”, “Економіка аграрних підприємств”, “Зовнішньоекономічні операції та контракти”, “Мікроекономіка”.

Вивчення навчальної дисципліни «Основ біржової діяльності» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Основ біржової діяльності»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
ЗК2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			

СК 2	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур	ПРН 17	Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур
-------------	--	---------------	--

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Економічний аналіз», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Основ біржової діяльності»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	механізму функціонування системи бірж в країнах з розвинутою ринковою економікою та особливостей його розбудови і діяльності в нашій країні	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	джерел та особливостей інформаційного забезпечення економічного аналізу на підприємствах різних галузей, сфер діяльності та форм власності;		
2	Уміння/навички:		
2.1	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень		
3	Комунікація:		
3.1	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	практичне заняття, дискусія, аналітична	представлення презентацій, виконання

3.2.	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
4.2	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати	Лекція, практичне заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій,	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

		самонавчання через Moodle	
ПРН 17	Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур	Лекція, практичне заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовний модуль 1. Сутність біржової діяльності

Тема 1. Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності

Поняття та економічний зміст біржі. Організаційний, функціональний та юридичний аспекти біржової діяльності. Функції біржі в сучасній економічній системі. Організація проведення торгів. Розробка біржових контрактів. Розв'язання спірних питань. Котирування й регулювання біржових цін. Біржове страхування (хеджування). Гарантування виконання угод. Інформаційна діяльність, збір і реєстрація біржових цін. Сприяння реалізації товарів за оптимальними цінами.

Класифікація бірж за видом біржового товару, за принципом організації, за правовим статусом, за формою участі в торгах, за номенклатурою біржових товарів, за місцем та роллю у світовій торгівлі, залежно від сфери діяльності, за основними видами угод, залежно від характеру комерційної діяльності

Історія виникнення та розвитку біржової торгівлі.

Тема 2. Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж

Інституційна структура біржі та її складові. Членство на біржі, порядок його набуття. Функціональний та юридичний статус члена біржі, його права та обов'язки. Порядок визначення розміру вступного внеску члена біржі.

Організаційна структура біржі. Основні органи управління та їх функції. Загальні збори, біржовий комітет, котирувальна комісія, арбітражна комісія, розрахункова палата. Виконавчі органи біржі.

Форми взаємовідносин біржі з учасниками торгів. Акціонерно-пайова, брокерська форма, абонементна форма, комісійна форма, разова та змішана форми.

Система державного регулювання та саморегулювання діяльності бірж. Структура та функції державних органів регулювання біржової діяльності. Аспекти діяльності бірж, що перебувають у сфері саморегулювання.

Тема 3. Товарна біржа, її функції

Поняття товарної біржі, її основні функції.

Біржовий товар, його еволюція та основні характеристики. Масовість та стандартизованість біржового товару. Групи біржових товарів на сучасному ринку. Сільськогосподарські та лісові товари і продукти їх переробки, сировина і продукція металургії, нафта і нафтопродукти як групи товарів.

Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі

Поняття та характеристики біржових угод, їх основний зміст. Види біржових угод. Угоди з реальним товаром та товарні деривативи. Спотові, форвардні угоди, ф'ючерсні та контракти та опціони, порядок укладання та виконання.

Етапи підготовки до укладання біржової угоди, підбір посередника, укладання договору на брокерське обслуговування, порядок видачі доручень. Методи організації біржової торгівлі, порядок організації проведення біржової сесії. Алгоритм укладання, документального оформлення, реєстрації та виконання біржових угод.

Тема 5. Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції

Основні елементи інфраструктури біржового ринку агропромислової продукції. Торгові доми, оптові ринки, аукціони худоби.

Поняття та особливості функціонування аграрної біржі. Основний зміст правил біржової торгівлі агропромисловою продукцією. Порядок документального оформлення внутрішніх та

міжнародних контрактів.

Агроторгові дома, порядок їх організації та функції. Організаційно-виробнича, торговельно-посередницька, аналітично-консультаційна та інформаційно-координаційна функції. Напрями комерційної діяльності торгових домів. Порівняльні переваги різнорівневих каналів розподілу на біржовому ринку.

Аукціони худоби, їх завдання та функції.

Оптові посередники та їх взаємозв'язок з системою аграрних бірж.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація біржових торгів

Тема 6. Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку

Поняття фондового ринку та його сегментація. Первинний та вторинний ринок цінних паперів, їх структура та організаційна побудова. Емітенти, інвестори та інвестиційні інститути як суб'єкти ринку. Централізований та децентралізований ринок. Поняття, завдання, порядок організації та функції фондової біржі. Фондові біржі України.

Поняття та види цінних паперів як біржового товару. Лістинг та делістинг цінних паперів на фондових біржах, переваги та порядок здійснення процедур.

Тема 7. Інфраструктура фондового ринку

Депозитарій цінних паперів, розрахункова палата, кліринговий банк, їх функції у процесі торгівлі цінними паперами.

Порядок подачі заявок на участь у торгах, організація торгів, порядок укладання і виконання угод купівлі-продажу цінних паперів.

Тема 8. Валютна біржа, її функції

Поняття та функції валютної біржі. Порядок організації валютної біржі. Суб'єкти валютного ринку, їх функції. Центральні банки, комерційні банки, інвестори, суб'єкти господарської діяльності та їх роль на валютному ринку.

Види валютних угод. Валютний опціон, аутрайт та своп угоди. Валютні котирування, їх види та порядок проведення. Пряме та обернене котирування. Види та порядок формування валютних курсів.

Тема 9. Особливості функціонування валютної біржі

Українська міжбанківська валютна біржа. Порядок укладання та виконання угод купівлі-продажу валютних цінностей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовий модуль 1. Сутність біржової діяльності								
Тема 1. Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності	15	4	4	7	15	1	1	13
Тема 2. Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж	15	4	4	7	15	1		14
Тема 3. Товарна біржа, її функції	14	4	2	7	14		1	13
Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі	15	4*	4	7	15			15
Тема 5. Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції	15	4	4	7	15			15
Разом за модулем 1	73	20	18	35	73	2	2	69
Змістовий модуль 2. Організація біржових торгів								
Тема 6. Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку	12	4	4	4	12	1	1	10
Тема 7. Інфраструктура фондового ринку	12	4	4	4	12			12
Тема 8. Валютна біржа, її функції	12	4	4	4	12		1	11
Тема 9. Особливості функціонування валютної біржі	11	4	4	3	11	1		10
Разом за модулем 2	47	16	16	15	47	2	2	43
Усього годин	120	36	34	50	120	4	4	112

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття*

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна форма навчання, год
1	Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності	4	1
2	Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж	4	
3	Товарна біржа, її функції	2	1
4	Організація і технологія біржової торгівлі	4	
5	Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції	4	
6	Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку	4	1
7	Інфраструктура фондового ринку	4	
8	Валютна біржа, її функції	4	1
9	Особливості функціонування валютної біржі	4	
	Всього	34	4

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна форма навчання, год
1.	Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності Визначення термінів: оптова торгівля, базар, ярмарок, аукціон, біржова торгівля. Порівняльний аналіз різних видів торгівлі.	7	13
2.	Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж Порядок визначення розміру вступного внеску члена біржі. Аспекти діяльності бірж, що перебувають у сфері саморегулювання.	7	14
3.	Товарна біржа, її функції Сільськогосподарські та лісові товари і продукти їх переробки, сировина і продукція металургії, нафта і нафтопродукти як групи товарів	7	13
4.	Організація і технологія біржової торгівлі Алгоритм укладання, документального оформлення, реєстрації та виконання біржових угод.	7	15
5.	Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції Аукціони худоби, їх завдання та функції. Оптові посередники та їх взаємозв'язок з системою аграрних бірж.	7	15
6.	Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку Поняття, завдання, порядок організації та функції фондової біржі. Фондові біржі України	4	10

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна форма навчання, год
7.	Інфраструктура фондового ринку Порядок подачі заявок на участь у торгах, організація торгів, порядок укладання і виконання угод купівлі-продажу цінних паперів	4	12
8.	Валютна біржа, її функції Пряме та обернене котирування. Види та порядок формування валютних курсів.	4	11
9.	Особливості функціонування валютної біржі Українська міжбанківська валютна біржа.	3	10
	Разом	50	112

6. Завдання для заочної форми навчання

Завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння загальних закономірностей, принципів і методів економічного аналізу.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Організація біржової діяльності» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Організація біржової діяльності» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Організація біржової діяльності» для студентів заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні питання.

7. Методи навчання

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (студентами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій)

передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогножуючи наслідки кожного з них.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Організація біржової діяльності» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=501>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

8. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь аспірантів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання лабораторних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового

контролю виставляється як сума набраних аспірантом балів протягом семестру та балів набраних здобувачем на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки "F", то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100- бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за

кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 5 (6) балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на семінарських заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю; систематизації вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з курсу «Основи біржової діяльності» забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Під час проходження підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Кожне з питань та тестові завдання оцінюються за шкалою від 0 до 10 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

10. Денна форма навчання

Кількість балів за модуль	Модуль 1					Модуль 2				Підсумковий контроль	Сума
	35					35					
Змістові модулі	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	ЗМ 6	ЗМ 7	ЗМ 8	ЗМ 9		
Кількість балів за змістовими модулями	4	4	4	4	4	5	5	5	5	30	100
Модульний контроль	15					15					

Заочна форма навчання

Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Підсумковий контроль	Сума
	35					35					
Змістові модулі	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
Кількість балів за змістовими модулями	4	4	4	4	4	5	5	5	5	30	100
Контрольна робота 30											

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Жарун О.В. Методичні рекомендації для підготовки до семінарсько-практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань, УНУС. 2024.

2. Жарун О.В. Методичні рекомендації для виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань, УНУС. 2024.

12. Рекомендована література

Базова

1. Базилевич В. Д. Фондовий ринок : підручник: у 2 кн. / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко, К. С. Базилевич, О. В. Баженова; ред.: В. Д. Базилевич. Київ : Знання, 2016. 686 с.
2. Біржове право: товарна біржа як особливий суб'єкт господарювання: Навч. Посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 52 с.
3. Ільчук М.М. Біржова діяльність і підприємництво: навч. посібник. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2018. 318с.

4. Пепа Т. В., Пішеніна Т.І., Лавринович В.В., Рябовол Л.Т. Біржова діяльність: навчальний посібник. К.: Ліра-К, 2016. 540 с.
6. Солодкий М. О. Біржовий товарний ринок: навч. посіб./М.О. Солодкий, В.О. Яворська. Київ: ЦП Компринт, 2017. 482с.
7. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навч. посіб./М.О. Солодкий, Н.П. Резнік, В.О. Яворська [за ред. М.О. Солодкого]. Київ: ЦП Компринт, 2017. 450 с.
8. Солодкий М.О., Яворська В.О. Хеджування ф'ючерсами і опціонами /М.О. Солодкий, Н.П. В.О. Яворська [за ред. М.О. Солодкого]. Київ: ЦП Компринт, 2018. 398 с.
9. Сотник І., Таранюк Л. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: посібник. Суми: Університетська книга, 2018. 572 с.
10. Сохацька О. М. Біржова справа: підруч. / [Ю. В. Мельник та ін.]; за ред. О. М. Сохацької. вид. 3-тє, перероб., змін. та допов. Тернопіль, 2014. 654 с.
11. Черкасова С. В. Ринок цінних паперів і фондова біржа: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студентами спец. "Фінанси і кредит" / С.В.Черкасова. Львів, 2015. 167 с. 8
12. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки /М.О. Солодкий, Н.П. В.О. Яворська [за ред. М.О. Солодкого]. Київ: ЦП Компринт, 2019. 520 с.
13. Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Аналіз і прогнозування біржового ринку. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 642 с.

Допоміжна

1. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків: Харківський держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. 124 с.
2. Закон України «Про товарну біржу» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
3. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
4. Закон України «Про господарські товариства» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
5. Вавдійчик І.М. Сучасний стан та тенденції розвитку біржової торгівлі в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. №15. С. 182- 185.
6. Жарун О.В. Проблеми розвитку біржової діяльності в Україні. Причорноморські економічні студії. Випуск 68. 2021. С.
7. Жарун О.В. Організація ф'ючерсної біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні. Збірник наукових праць Одеського національного морського університету «Розвиток методів управління та господарювання на транспорті». Том 2 № 76 (2021). С.
8. Мацкевич Я.М. Роль біржової діяльності у розвитку інфраструктури регіональної торгівлі сільськогосподарською продукцією. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 6. С. 177–182.
9. Машлій Г. Проблеми підвищення ефективності біржової торгівлі в Україні. Вісник ТДТУ. Серія «Економіка». 2016. № 1. С. 170–172.
10. Ясенцький В.С. Особливості функціонування бірж як складової ринкової інфраструктури. Бізнес Інформ. 2014. № 1. С. 333- 337.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nuv.gov.ua>.
3. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>.
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, офіційний сайт URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvoekonomiky-ukraini>.
7. Українська біржа, офіційний сайт URL: <http://www.ux.ua>.

13. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. Внесення відповідних коригувань в розподіл балів, що їх отримують студенти в процесі вивчення дисципліни;
2. Оновлення переліку рекомендованої літератури.
3. Оновлення методичного забезпечення
4. Оновлення компетентностей та результатів навчання у зв'язку із змінами ОПІ